

TABORIŠČNIK

Štev. 103., Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Ponedeljek, 14 aprila '47.

MOSKOVSKA KONFERENCA

MOSKVA. Včeraj radi nedelje Svet četvorice ni zasedal. Ameriška delegacija je izrabila prost dan, da je pripravila načrt za pakt štirih, ki bi naj v bodoče preprečil vsako morebitno nemško agresijo. O tem načrtu bodo zunanji ministri razpravljali še ta teden. S tem se moskovska konferenca tudi približuje svojemu koncu. Sedaj že splošno sodijo, da bo končala brez uspešnega rezultata in se že slišijo vesti o bodočih konferencah, ki bi naj rešile v Moskvi načeta a nerešena vprašanja. Računa se, da bodo v petek začeli razpravljati o avstrijski mirovni pogodbi. Tudi glede avstrijske pogodbe so izglede za uspeh neugodni. Nobenih znakov ni, da bi se ministri mogli zediniti o vprašanju nemške lastnine v Avstriji. V celoti je zaenkrat še nerešenih 70 točk iz avstrijske mirovne pogodbe. Včerajšnji londonski časopisi poročajo, da je Višinski na zadnji časnikarski konferenci hučo napadel Veliko Britanijo radi njene reparacijske politike. Ko ga je neki britanski novinar naravnost vprašal zakaj postavlja take obdolžitve, ko vendar niti ena tona nemškega premoga ni bila uvožena v Veliko Britanijo, mu Višinski ni vedel odgovora, ampak je prešel na druga vprašanja.

LAKE SUCCES. Včeraj je glavni tajnik Združenih narodov na slovesen način proglasil New York za glavno mesto Združenih narodov. Kakor znano je ameriški petrolejski kralj Rokefeler poklonil Združenim narodom 8 milijonov dolarjev. S to vsoto so kupili obsežno stavbno parcelo v New Yorku. Na tem prostoru bodo sezidali upravno palačo Združenih narodov.

LONDON. Bivši ameriški trgovinski minister Henry Wallace je včeraj preko radia govoril o Trumanovi zunanji politiki in jo ostro kritiziral. To je že tretji Wallaceov govor, ki ga je imel, kar je na obisku v Angliji. Angleško časopisje z deljenimi mnenji obravnava te Wallaceove govore, vendar kritika desničarskih listov ne gre tako daleč, da bi kršila občudovanje britanske gostoljubnosti. Levničarsko časopisje pa seveda z odobravanjem pozdravlja Wallaceova izvajanja.

LISABONA. Predsednik Salazar je imel včeraj razgovore z ministroma vojske in mornarice. Sklenili so, da se bo prihodnji teden začelo čiščenje v portugalski armadi.

BERLIN. Potem ko je bila v berlinskem mestnem svetu izglasovana nezaupnica nadžupanu dr. Ostrowskemu, je včeraj na zborovanju socialno-demokratske stranke njen prvak dr. Sue govoril o vzrokih nastale krize. Po najnovejših poročilih je baje nadžupan dr. Ostrowski pripravljen zamenjati svoj položaj z drugim. Prvotno je bilo rečeno, da vkljub nezaupnici ne bo odstopil. Sinoči ob 10 uri je Ostrowski govoril po berlinskem radiu in pojasnil svoje stališče.

MILAN. V soboto zvečer so policijske oblasti na milanskem pokopališču ekshumirale truplo Musolinijeve prijateljice Carlette Petta-ci.

LAKE SUCCES. Glavni tajnik Združenih narodov Trygve Lie je potem, ko je predpisana večina članic pristala na sklicanje glavne skupščine, na kateri naj bi razpravljali o rešitvi palestinskega vprašanja, razposlal vsem državam članicam tozadevna vabila. Glavna skupščina se bo sestala 28. aprila.

BUDIMPEŠTA. V soboto je bil v Budimpešti končan velik zarotniški proces. Sodba bo izrečena v nekaj dnevih.

Z A D N J I D N E V I H I T L E R J E V E G A
Ž I V L J E N J A

V znani londonski knjižni založbi Macmillan je konec marca izšla izpod peresa angleškega zgodovinarja in publicista H.R. Trevor-Roperja knjiga z gornjim naslovom, ki v nesenzacionalni, poljudni, zanimivi in dokumentaristični obliki obravnava zadnje poglavje iz zgodovine nemškega nacizma. Ta knjiga bo prepričala vse one, ki bi utegnili upati ali pa nasprotno se bati, da Hitler še živi v bavarških planinah, da so taki upi le pobožne želje, strah pa neosnovan. Trevor-Roperju je bila leta 1945 dana težavna naloga, da zbere vse razpoložljive dokaze o Hitlerjevi smrti. Lotil se je nelahkega dela z vso potrebno previdnostjo in skrbnostjo. Bila so mu pa za to nalogo dana na razpolago vsa možna sredstva. Vse dokazno gradivo je s skrupulozno natančnostjo proučil in raziskal. Zato ni verjetno, da bi mogel kdo njegove ugotovitve izpodbiti.

Malenkostni dvom o Hitlerjevi smrti še sicer lahko ostane. Hitlerjeva nevesta oziroma žena Eva Braun ni bila pokrita preko obraza, ko so jo mrtvo odnesli iz bunkerja. Hitler pa se je ustrelil skozi usta in je bil pokrit preko glave z odejo. Očividci, iz katerih izpovedb izvaja pisec svoje zaključke, so pa vključno temu z lahkoto prepoznali Hitlerja po črnih hlačah, ki jih je navadno nosil. V kolikor izpovedbe ten očividcev tvorijo zvezni člen v verigi dokazov o Hitlerjevi smrti, bi utegnila obstojati možnost, da je dokaz o smrti morda umetno izdelan. Toda z ozirom na številne druge dokaze je ta možnost daleč od tega, da bi bila verjetna. Vsi razlogi govore za to, da je Hitler res mrtev. Zanimivo je v tej zvezi ugotoviti, da ni tako gotovo, da je mrtev Martin Bormann.

Trevor-Roper ne opisuje v knjigi samo dogodkov ob Hitlerjevi smrti, ampak riše precej natančno vse življenje na Hitlerjevem "dvoru", kakor naziwa očji krog, ki se je zbiral okrog "Führerja". Ko začenja svojo zgodbo, je bil Goering že v nemilosti in je ostal oddaljena figura vse dokler ni stopil zopet v ospredje zaradi svojega zadnjega izdajstva. Goebels je bil v vsej tej družbi edini, ki je popolnoma jasno spoznal, kam pelje razvoj in tudi njegovo legiko. Hitler je prikazan kot popolnoma nepememben in ne preveč brihten možic, ki je imel navado pred važnimi ukrepi posvetovati se z astrologom Wulfom in svojim maserjem Kerstenom. Tudi drugi Hitlerjevi sodelavci niso bili v prvih vrstah, ko je Bog čolil politično in diplomatsko učenost. Edino še Alberta Speera opisuje Trevor-Roper kot moža precejšnje bistroumnosti.

O Hitlerju samem govori avtor s širokogrudno objektivnostjo. Priznava njegovo prvotno genijalnost, ravno tako tudi njegovo osebno privlačnost. Menja pa je, - in to se je izkazalo tudi pri Hitlerju - da absolutna oblast privede do absolutne korupcije, da se končno vsaka diktatura konča s polomom in da nadljudem na kraju odpove tudi pamet.

Morda bodo poznejša raziskavanja tu in tam popravila kake Trevorjeve ugotovitve, vendar pa bo v bistvu vsa zgodba ostala avtentična in neizpodbidna. Isto bo veljalo glede podučne plati te tragične storijske: Ti ljudje, ki so se zaplankali od vsake duhovne in intelektualne zveze z zunanjim svetom, so živeli "v paradizu norcev", ki so si ga sami ustvarili. "Popolnoma jasno je" - tako piše Trevor-Roper - "da niso nikoli doumeli krute realnosti svojega pogina".

(Za one, ki bi s posredovanjem kake knjigarne želeli naročiti to zanimivo knjigo, dajemo natančen naslov: "The Last Days of Hitler"; by H.R. Trevor-Roper. Publisher Macmillan. Cena v angleški valuti 10s,6d).